

dökkal szövetkeztünk egyes élelmicikkek beszerzésére. Így például svájci rizst hozattunk.

Mindenekelőtt tojásról kell gondoskodnunk. Már lekötöttünk 40.000 darab tojást, — igaz, hogy drágán, — amit *mérsékelt veszteséggel* fogunk eladni. A besózott hal nem vált be, ellenben a Fehér-tóból, amely körülbelül 2500 hod terjedelmű, naponként 4—5 métermázsát halásznak. A tejkérdés okozza a legnagyobb nehézséget. Hollandi teheneket ajánlottak, de nem fogadom bizalommal az ügyet. Legalább 2—300 tehenet kellene vásárolnunk, hogy megfelelő mennyiség álljon rendelkezésünkre. Babot eddig másfél vagonnal gyűjtöttünk össze, egy kilogram körülbelül 45 fillérbe fog kerülni. A jelenlegi heti piac meglehetősen ellátja, ha drágán is, a fogyasztó közönséget élelmiszerrel.

A polgármester után ismét **Löcs Rezső** aradi helyettes-polgármester szólalt fel és a következőket mondotta:

— Arad város vegyésze és mérnöke a jövő hét folyamán érdeklődni fog Riegler kolozsvári tanárnál, aki mesterséges tejet tud előállítani. Olyan mint a teljes tej és mindennemű tejtermék készíthető belőle. Egy liter körülbelül 35 fillérbe kerül.

Dr. **Somogyi Szilveszter** polgármester: — Felkérem a főkapitány urat, hogy a kormányrendeletet részletesen ismertesse.

Dr. **Szalay József** főkapitány: Ez év februárjában kezdődött a küzdelem az élelmiszer drágítók ellen. Az eddigi rendelkezések csak fél rendszabályok voltak, mert a rendes gazdasági törvény mellőzésével behozott ármaximálás nem vezet eredményre, hanem az áru elrejtését idézi elő. Az eddigi rendeletek kiegészítésre szorulnak, ilyen együtt az eladási kényszer és a rekvirálás. A sajtó is kérte a kényszereladás behozatalát. Az eddigi hiányok kiküszöbölésére ez év november 23-án a belügyminiszter kiadta a 4207/1915. számú rendeletét. Ez a rendelet olyan rendszabályokat hoz be, amelyek lehetővé teszik, hogy az élelmiszer a fogyasztóhoz megfelelő áron eljusson. Van egy fogvatéka ennek a miniszteri rendeletnek. Fel kellene ugyanis kérni a kormányt a készletek biztosítására. A rendelet negyedik pontjának 11. §-a értelmében a törvényhatóság, amelynek területén valamely életszükségleti cikkből hiány van, a szükséglet pótlása végett alhoz a törvényhatósághoz fordulhat, amelynek az illető cikkből feleslege van. Ezt kevésnek tartom a készlet biztosítására. Legyen minden törvényhatósági központban egy raktár készlettel. Kétségtelen, van elég élelmiszer az országban. De a kezelése rendszertelen. Csak papíron van meg, forgalom vagy egyéb akadály miatt nem kerül piacra. Az elsőrendű élelmicikket akár egy, akár több központban kellene nyilvántartani és a szükséges élelmiszer kiadására azt a központot utasítani, amelynek ebből a cikkből fölöslege van. Tengeriből példának okáért egyes helyeken egy szem sines, máshol meg van bőségesen. A múlt szezonban áruzsora drágította a tengerit, dacára annak, hogy annyi elrejtett volt, hogy csak most kerül elő.

Nem valami túlságos reménnyel nézünk a tavasz elé, mint ahogy azt helyettes-polgármester ur, igen helyesen jegyezte meg. Fel kellene kérni a november 30-án összeülő parlamentet egy olyan kijelentés megtételére, hogy az elsőrendű élelmicikket le fogja foglalni. A rendeletet nem akarom előzetesen bírálni, hanem felolvasom egész terjedelmében.

Dr. **Szalay József** főkapitány a miniszteri rendeletet pontonként felolvasta. Mindenekelőtt megállapodott a tanács abban, hogy a rendeletben említett *alsóbbfoku közigazga-*

tási hatóság alatt a rendőrfőkapitányság értendő. Felelősség esetén a városi tanács, vég-sőfokon pedig a miniszter dönt.

Dr. **Somogyi Szilveszter** polgármester: Vármegyékben szerintem csakis a főszolgabíró lehet a rendelet végrehajtója, városokban pedig a főkapitány.

Az értekezlet ilyen értelmű javaslatot fog a tanács elé terjeszteni.

Dr. **Szalay József** főkapitány: Minden-nel, ami az élelmicikkek előállításához szükséges, legyen a hatóságnak rendelkezési joga. Az árakat az ármegállapító bizottság határozza meg. *Az ugynevezett elővásárlási tilalmat ezidőszert nem tartom megvalósítandónak.* A 9. §. a legfontosabb. Bár az ipartörvény kimondja, hogy ipartól senki meg nem fosztható, az új rendelet értelmében azokat a kereskedőket, akik a hatóság rendelkezésének nem felelnek meg, az árusítástól el lehet tiltani. A 11. §. értelmében nemcsak a termelőt és kereskedőt, hanem magánszemélyt is kötelezhet a hatóság fölös élelmicikkének a forgalomba hozatalára. Célszerűnek tartanám az ármegállapító bizottságot a fogyasztók, kereskedők, termelők, iparosok bevonásával megalakítani.

Dr. **Somogyi Szilveszter** polgármester: Megállapítandó, hogy melyek azok az elsőrendű életszükségleti cikkek, amelyekre a rendelet hivatkozik. Csakis azokról a cikkekről lehet szó, amelyekről az állam még nem intézkedett. Ilyen például a hus. Melyek legyenek azok a husneműek, amelyekre a rendeletben foglalt jogokat kérjük a minisztertől.

Több hozzászólás után a polgármester ki-mondja a javaslatot:

— Megállapítom, hogy a bizottság a következő cikkeket javasolja: *élősertés, szalonna, zsir, baromfi, cukor, rizs, kávé, petróleum, szappan, főzeléklék, káposzta, veres- és fokhagyma, sárgarépa és gyökér, továbbá a tűzifa és szén.* Kimondom a határozatot, miszerint az ármegállapító bizottságot a mezőgazdák, a kereskedelmi és iparkamara által kirendelendő szakmáinkint 2—2 kereskedő, az ipartestület által kijelölendő 2 iparos és a közönség köréből választandó két tagból fogjuk választani.

Végül felszólalt **Weiner Miksa** a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, aki arra kérte a polgármestert, intézkedjék, hogy a közönség több lisztet kapjon.

Dr. **Somogyi Szilveszter** polgármester megnyugtatta, hogy van a városnak vagy száz vagon lisztje, de ezt nem lehet egyszerűen kiadni, mert a jövőről is gondoskodni kell. *Hetenkint 1800 zsákot ad ki a város, ebből a pékek 1000, a fogyasztó közönség pedig 800 zsákkal kap.*

A közéleti megbeszélés anélkül este hat óra után ért véget.

A hadiárvak közvédelme és az anyavédelem.

— **Bosnyák Zoltán** előadása a Feministák Szegedi Egyesületében. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután zsúfolásig megtelt a városháza gőzgyűlési terme előkelő és figyelmes hallgatósággal. A Feministák Szegedi Egyesülete hirdetett előadást a hadiárvak közvédelméről és az anyavédelemről, előkelő, nagytudású, tárgyakkal mélységes szeretettel foglalkozó előadók gondoskodtak arról, hogy a hallgatóság ez alkalommal csalódás nélkül, a legszebb problémákkal való komoly és tudományos foglalkozás után távozhassék. Dr. **Bosnyák Zoltán**, miniszteri tanácsos A hadiárvak közvédelme Magyarországon, **Szirmay Oszkár** né pedig Az anyavédelem a háboruban és békében címen tartott előadást.

Bosnyák Zoltán volt az első előadó. Bosnyák az európaszerte mintaszerűnek ismert magyar gyermekvédelem fáradhatatlan szervezője és legalaposabb ismerője. A hadiárvakról való gondoskodás érdekében törhetetlenül agitál, költői lendülettel ír és meggyőző erővel szónokol. Vasárnap előadása három főszempont körül csoportosul: a hadiárvak állami, társadalmi és etikai védelme körül. Mindaz, amit ezekről mondott, röviden így foglalható össze:

1. A jövőre nagy rekonstrukciós munka vár. A néperő rekonstrukciója. A gazdasági életé. Az etikai életé. A nemzetközi élet rekonstrukciója. 2. Legégetőbb s talán legnagyobb jelentőségű a rekonstrukciós politikában a néperő pótlása, fokozása, megjavítása. 3. Az emberanyag, a néperő rekonstrukciójának feladatai közt szinte uralkodó az általános gyermekvédelem kérdése. 4. A hadiárvak közvédelme a nemzeti becsület kérdése. De sulyban és jelentőségben nagyot nyer e kérdés, hogy része az általános gyermekvédelemnek is. 5. A hadiárvak védelmének alaptételei: a) a hadiárvak védelme állami feladat; b) a közvédelem célja az legyen, hogy a hadiárvak standard of life-je változatlanul ne szenvedjen; c) védelmüket első-sorban és mindenekelőtt családban, saját vagy kiválasztott családban kell megoldani. 6. A hadiárvak közvédelme jogi elhelyezkedésében gyámügy. (Közigazgatási elhelyezkedésében árvaszéki feladat, gyámügyi közigazgatás. 7. A hadiárvak közvédelmének állami, illetőleg önkormányzati rendszerében a védelem két részre oszlik, általános és különös védelemre. 8. Az általános védelemben az állam a nevelési járulékkal és ha van özvegy, az özvegyi ellátással védi a hadiárvat a gyámügyi közigazgatás folytonos ellenőrzése mellett. 9. A különös védelemben — amennyiben közvédelemre szükség van — az állam a hadiárvakat, ha a nagy néposztály gyermekei, az állami gyermekvédelem rendszerében védi meg. 10. A hadiárvak társadalmi védelme szintén két részre oszlik, anyagira — különös védelem; erkölcsire, — általános védelem. a) Az anyagi — a társadalom különös védelme, amelyet saját erejéből kell megoldania, — kiterjed azokra a hadiárvakra, akik eddigi életviszonyaikra tekintettel az állami gyermekvédelem adta egyszerűbb viszonyok között elveszitenék azt a társadalmi helyzetet, amelyben eddig éltek. b) Erkölcsi — az általános — védelme pedig az ugynevezett árvaszéki pártfogói intézmény.

Ezeket a tételeket, mint a védelem szervezésének sarkátételeit az adatok és a tapasztalatok megközelíthetetlen sokaságával világította meg a kitünő előadó. Fejtegetéseit mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a halás közönség, amely a tetszés és az elismerés minden megnyilvánulásával adózott Bosnyáknak.

Szirmay Oszkár né azzal kezdte értékes és progresszív gondolatokkal telt előadását, hogy az elhangzott szavak lángjában tüzesre izzott akaratot akarja nemes acéllá ková-

Pollák Testvérek

férfi és női divaticikkek legnagyobb raktára. —

:: Legmegbízhatóbb cég. ::
Legolcsóbb beszerzési forrás.

Csekonics-u. 6. Széchenyi-tér 17.
Telefon 854. Telefon 855.

Lázasan várja mindenki

A mumia titka

detektívdramát.